

GIỚI THIỆU SÁCH

GIÁO PHẬN ĐÀ NẴNG LỊCH SỬ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ HIỆN TẠI

Đoàn Triệu Long.
Nxb Chính trị quốc gia, 2011, 264 tr.

Trong tiến trình lịch sử Công giáo ở Việt Nam, vùng đất Quảng Nam - Đà Nẵng được biết đến là nơi đầu tiên của Đàng Trong khi Công giáo được truyền bá vào những năm đầu của thế kỉ XVII. Trải qua bao thăng trầm của lịch sử dân tộc, Công giáo Việt Nam nói chung, Giáo phận Đà Nẵng nói riêng đã có những đóng góp nhất định vào khối đại đoàn kết dân tộc với phương châm “Sống Phúc âm giữa lòng dân tộc”, và “Tốt đời, đẹp đạo”. Để có một bức tranh toàn cảnh về lịch sử và hiện tại của Giáo phận Đà Nẵng, tác giả Đoàn Triệu Long đã chất lọc những nghiên cứu của mình một cách có hệ thống về sự ra đời và phát triển của Giáo phận Đà Nẵng và những hoạt động Công giáo của vùng đất này qua cuốn sách: “*Giáo phận Đà Nẵng lịch sử và những vấn đề hiện tại*”.

Nội dung cuốn sách gồm 3 chương trình bày về quá trình ra đời, phát triển của Giáo phận Đà Nẵng từ khi Công giáo đặt chân lên vùng đất này cho đến ngày nay. Đồng thời, cuốn sách giới thiệu về hoạt động của Công giáo ở vùng Quảng Nam - Đà Nẵng và những đóng góp của người Công giáo trong sự nghiệp xây dựng đất nước Việt Nam giàu mạnh, dân chủ, văn minh.

Chương một, tác giả trình bày về **Lịch sử truyền giáo ở Giáo phận Đà Nẵng**, trong chương này, tác giả chia làm ba giai đoạn hình thành và phát triển của Giáo phận Đà Nẵng: *Giai đoạn từ năm 1615 đến năm 1862*. Đây là giai đoạn đầy khúc khuỷu, thăng trầm từ nhiều yếu tố khách quan lẫn chủ qua của Giáo phận Đà Nẵng. Có thể nói, là thời kì Công giáo tiến hành *gieo mầm* với những thăm dò thử nghiệm nhằm tìm chỗ đứng trong lòng dân tộc. Tuy nhiên, với vai trò “cái nôi” của Giáo phận Đàng Trong, vùng đất này vẫn là trung tâm lớn của Công giáo trong suốt hai thế kỉ. *Giai đoạn từ năm 1862 đến năm 1945*. Trong giai đoạn này, Công giáo chính thức được triều đình nhà Nguyễn công nhận. Nhiều cơ sở thờ tự được thiết lập và truyền giáo, điều này đã tạo nhiều thuận lợi và được xem là bước đệm cho sự phát triển Công giáo trong những giai đoạn tiếp theo. *Giai đoạn từ năm 1945 đến năm 1975*. Đây là giai đoạn mà Giáo phận Đà Nẵng đã tự khẳng định mình, tuy là một giáo phận còn “trẻ” nhưng đã có một tổ chức khá quy củ trong Giáo hội Công giáo Việt Nam.

Chương hai, với sự tìm hiểu khá kĩ, và sự phân tích một cách khoa học, tác giả đã nêu lên **Thực trạng và đặc điểm của Giáo phận Đà Nẵng** qua hai phần. Phần về **Thực trạng** gồm các vấn đề sau: Về tổ chức hành chính đạo; Về tình hình phân bố của các giáo xứ, trong đó có 43 giáo xứ, chia làm 5 giáo hạt: Giáo hạt Đà Nẵng gồm 11 giáo xứ; Giáo hạt Hòa Vang gồm 10 giáo xứ; Giáo hạt Hội An gồm 7 giáo xứ; Giáo hạt Tam Kỳ gồm 7 giáo xứ; Giáo hạt Trà Kiệu gồm 9 giáo xứ. Đồng thời, tác giả cũng giới thiệu về quá trình hình thành và phát triển của một số Giáo

xứ tiêu biểu trong toàn Giáo phận, ví dụ như Giáo xứ Thanh Đức, giáo xứ Hội An; giáo xứ Trà Kiệu, giáo xứ Phú Thượng, Phú Hạ, v.v...; Về các hình thức tổ chức và hoạt động của hội đoàn; Về hoạt động của các dòng tu; Về hoạt động hội nhập văn hóa; Về các hoạt động văn hóa - xã hội, từ thiện; Và về hoạt động của Ủy ban Đoàn kết Công giáo tại Quảng Nam - Đà Nẵng. Từ thực trạng nêu trên, tác giả đưa ra 6 đặc điểm cơ bản của Giáo phận Đà Nẵng như sau: *Một là*, giáo phận vừa có bề dày truyền thống, vừa cách tân, mới mẻ. *Hai là*, giáo phận mang tính chuyển tiếp và có nhiều xáo trộn. *Ba là*, giáo phận với lịch sử hình thành các giáo xứ rất đa dạng. *Bốn là*, giáo phận là một trong những giáo phận đi đầu trong việc tổ chức Hội đồng Mục vụ giáo xứ. *Năm là*, giáo phận có sự dung hợp, cởi mở trong đời sống đạo. *Sáu là*, giáo phận có những địa danh được Giáo hội Công giáo Việt Nam đề cao.

Chương ba - Một số vấn đề đặt ra đối với Giáo phận Đà Nẵng hiện nay. Trước hết, tác giả đề cập đến *Xu hướng vận động của Giáo phận Đà Nẵng* trong xu thế phát triển của xã hội, đặc biệt là với chính sách cởi mở của Đảng và Nhà nước ta về vấn đề tín ngưỡng, tôn giáo. Có thể kể đến một số hướng chuyển động của Giáo phận như về cơ cấu tổ chức của Tòa Giám mục; Về phát triển đội ngũ linh mục; Về phát triển các dòng tu; Về các hội đoàn; Và về các cơ sở vật chất. Từ sự chuyển động nhiều chiều hướng như vậy, tác giả nhận định trong thời gian tới,

hoạt động truyền giáo của Giáo phận Đà Nẵng sẽ có bước phát triển mạnh, bởi đây là chiến lược lâu dài và nhất quán của Tòa Giám mục. Đồng thời, trong tương lai, lực lượng truyền giáo sẽ đa dạng hóa và phương thức truyền giáo cũng rất phong phú. Như vậy, sẽ đặt ra những vấn đề cho Giáo phận Đà Nẵng trong thời gian tới và công tác quản lý Nhà nước về Công giáo trên địa bàn Quảng Nam - Đà Nẵng nói riêng và trên toàn quốc nói chung: Trước tiên, với Giáo phận Đà Nẵng, cần tạo sự đoàn kết, sự đồng thuận trong toàn Giáo phận và trong toàn xã hội. Bên cạnh đó, chính quyền địa phương cần làm tốt công tác quản lý nhà nước đối với Công giáo trên địa bàn, cần có một hệ thống giải pháp khoa học như: đào tạo đội ngũ cán bộ làm công tác tôn giáo chuẩn; tăng cường công tác dân vận, công tác an ninh, trật tự, nêu cao tinh thần yêu nước, phát huy truyền thống đoàn kết dân tộc, góp phần xây dựng xã hội Việt Nam văn minh và giàu mạnh.

Nhìn chung, với gần 300 trang sách, tác giả đã làm toát lên được quá trình hình thành và phát triển của Giáo phận Đà Nẵng trong dòng chảy lịch sử dân tộc Việt Nam. Cuốn sách là tài liệu tham khảo hữu ích cho những ai quan tâm đến lĩnh vực này, đặc biệt là nguồn tư liệu quý cho việc nghiên cứu hoạch định chính sách về tôn giáo và công tác quản lý tôn giáo ở Việt Nam./

Quế Hương
(Viện Nghiên cứu Tôn giáo)